

2018Z16328

Vragen van het lid Omtzigt (CDA) aan de staatssecretaris van Financiën over het bericht 'Fiscus blijft informatie achterhouden in rechtszaken om kinderopvangtoeslag' (ingezonden 19 september 2018)

1

Herinnert u zich dat u in de beantwoording op eerdere Kamervragen heeft aangegeven dat de Belastingdienst zich in het bestuursrecht vanzelfsprekend zal houden aan de uitleg van de Hoge Raad, die in het onderhavige geval inhoudt dat de Belastingdienst alle op de zaak hebbende stukken zal overleggen (de uitleg daarvan van de Hoge Raad is als volgt: "Tot de op de zaak betrekking hebbende stukken behoren niet slechts de stukken die de inspecteur heeft gebruikt ter onderbouwing van zijn besluit. Daartoe behoren in beginsel ook stukken als hiervoor onder i) en ii) bedoeld die de inspecteur wel ter beschikking staan of hebben gestaan maar die hij niet heeft gebruikt ter onderbouwing van zijn besluit")?

Antwoord

Ja. Ik heb op Kamervragen van het lid Omtzigt over de uitleg van artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht het volgende geantwoord:

"Vanzelfsprekend geldt voor de Belastingdienst de omschrijving zoals deze door de Hoge Raad is verwoord."

Ik merk in dit verband nog het volgende op. Uit een juridische opinie van de landsadvocaat inzake het begrip op de zaak betrekking hebbende stukken is mij gebleken dat in een dossier als het onderhavige geen algemene lijn is te trekken of notities (gespreksnotities, telefoonnotities, verslagen van bevindingen etc.) kwalificeren als op de zaak betrekking hebbende stukken. Dat zal echt van geval tot geval moeten worden beoordeeld. Ik heb daarom de Belastingdienst/Toeslagen laten weten dat uit een oogpunt van transparantie en om onnodige discussies te voorkomen over de reikwijdte van het begrip op de zaak betrekking hebbende stukken ik in beginsel een ruimhartige verstrekking van stukken opdraag?.

Dit klemt te meer als om verstrekking van bepaalde stukken wordt gevraagd door belanghebbende. In de zaak als de onderhavige betekent dit bijvoorbeeld dat gespreksnotities, telefoonnotities en verslagen van bevindingen altijd moeten worden verstrekt. Voor de goede orde vermeld ik nog wel dat bovenstaande onverlet laat dat in een uitzonderlijk geval bepaalde passages met een beroep op artikel 8:29 Algemene wet bestuursrecht uitsluitend aan de rechter zullen worden verstrekt, bijvoorbeeld als het gaat om controlestrategische informatie of informatie over derden.

2

Betekent dit dus dat als de telefoonnotities toegevoegd dienen te worden, alle telefoonnotities toegevoegd dienen te worden (tenzij een beroep gedaan wordt op artikel 8:29 van het Burgerlijk Wetboek, waarbij de Belastingdienst gemotiveerd aangeeft waarom bepaalde stukken niet verschaft worden of alleen aan de rechter gegeven worden)?

Antwoord

Nee. Zoals in het antwoord bij vraag 1 is aangegeven zal van geval tot geval moeten worden beoordeeld of notities kwalificeren als op de zaak betrekking hebbend stuk ex artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht.

3

Heeft u kennisgenomen van het artikel in Trouw: "Fiscus blijft informatie achterhouden in rechtszaken om kinderopvangtoeslag"? 1)

Antwoord

Ja.

4

Klopt het dat de fiscus niet alle telefoonnotities in het dossier gestopt heeft in de onderhavige casus?

Antwoord

Niet alle notities zijn overgelegd.

Met opmerkingen : 'in beginsel'?

Met opmerkingen : Zin loopt niet

Met opmerkingen : wat? waarom 'klemt'?

Met opmerkingen : Staat dit niet haaks op de 2e alinea van antwoord 1? Daarin geeft de stas aan dat notities en verslagen van bevindingen **altijd** moeten worden verstrekt.

5
Wilt u controleren of alle gespreksnotities overhandigd zijn en een lijst geven van de telefoonnotities, die niet overhandigd zijn? Wilt u dan vooral kijken naar bijvoorbeeld notities met de data 10 juli 2014 en 9 december 2014?

Antwoord.

In deze zaak zijn niet alle gespreksnotities overhandigd. Zoals ik bij vraag 1 heb aangegeven vind ik dat deze notities en het verslag van bevindingen ~~wel in deze zaak~~ hadden moeten worden verstrekt. Ik heb de Belastingdienst/Toeslagen opdracht gegeven deze stukken alsnog aan belanghebbende te doen toekomen.

6
Klopt het dat op 9 december 2014 bij de notitie staat: "LET OPI: Burger niet melden dat er sprake was van rechtsmatigheidsonderzoek ivm verhoogd toezicht. Bij bezwaar, klacht of andere afwijkende behandeling (waarbij sprake is van toekenning), dient de behandelaar contact op te nemen met het IST team via Toeslagen IST CAF_Postbus. Beoordeling CAF11, geen toekenning, bewijsstukken niet akkoord"?

Antwoord

Ja. Het betreft niet een instructie voor de behandeling van een specifiek bezwaar. Een dergelijke beknopte notitie is bedoeld om medewerkers erop te attenderen dat een specifieke toezichtsactie rond deze aanvraag heeft plaatsgevonden, dat deze toezichtsactie tot de constatering heeft geleid dat de bewijsstukken niet akkoord zijn en dat de kinderopvangtoeslag niet is toegekend. Het toezicht is mede ingegeven door de mogelijke rol van het betrokken gastouderbureau als facilitator van misbruik, daarom kon de betrokken aanvrager hierover niet geïnformeerd worden. De bedoeling van deze notitie is om te voorkomen dat bij de behandeling van bezwaren en klachten bij onvolledigheid van de bewijsstukken niettemin toekenning plaatsvindt.

7
Deelt u de mening dat deze notities gewoon aan de rechter voorgelegd hadden moeten worden en dat het aan de rechter (en dus niet aan de Belastingdienst) is om te bepalen of zij relevant zijn voor de zaak?

Antwoord

Ja. Zoals in het antwoord bij vraag 1 is aangegeven zal van geval tot geval moeten worden beoordeeld of notities kwalificeren als op de zaak betrekking hebbend stuk ex artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht. Ik sta daarbij een ruimhartige verstrekking van stukken voor. Deze notities hadden dus aan de rechter moeten worden overgelegd.

8
Klopt het dat de Belastingdienst tijdens de zitting verklaarde dat het de bevindingen van 30 september 2014, waarin stond dat er recht was op zorgtoeslag, niet in het dossier gedaan had 'omdat het niet relevant was voor de beslissing om toeslag stop te zetten'?

Antwoord (PM Toeslagen)

Zoals in het antwoord bij vraag 1 is aangegeven zal van geval tot geval moeten worden beoordeeld of notities kwalificeren als op de zaak betrekking hebbend stuk ex artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht. Het verslag van bevindingen had dus naar mijn mening aan de rechter moeten worden overgelegd.

9
Deelt u de mening dat het aan de rechter en aan de rechter alleen is om te bepalen of dit stuk relevant is?

Antwoord

Ja. Het is aan de rechter om te bepalen of een stuk te kwalificeren is als zijnde 'op de zaak betrekking hebbend'. Het is echter onvermijdelijk dat de Belastingdienst een eerste selectie op relevantie maakt. Dit wordt ook in punt 4.11 van de Conclusie van de A-G bij de uitspraak van de Hoge Raad van 4 mei 2018 bevestigd (ECLI:NL:PHR:2017:1081):

"De fiscale literatuur legt het begrip "op de zaak betrekking hebbende stukken" ruim uit. Daarbij wordt als leidend criterium gesteld de vraag of de stukken relevant zijn voor de zaak. Ook stukken die de positie van de belastingplichtige/beboete steunen en waarop de aanslag niet gebaseerd is, moeten worden overgelegd. Het is niet aan de inspecteur om een selectie te maken. De algemene

Met opmerkingen ☐ Is dit niet een antwoord dat in zichzelf tegenstrijdig is? Eerst moet van geval tot geval worden beoordeeld en daarna hadden alle stukken moeten worden verstrekt.

Met opmerkingen ☐ gaat over zorgtoeslag?

Met opmerkingen ☐ Is er al een verslag van hetgeen tijdens de zitting is gezegd? Als dat er niet is, kun je toch moeilijk antwoord geven op de vraag.

bestuursrechtelijke literatuur neemt vergelijkbare standpunten in. Ik merk hier wel bij op dat, hoewel het niet aan de Inspecteur is om selectief te werk te gaan, hij wel zal moeten selecteren. Er is niemand mee gediend dat de rechter en de belastingplichtige worden ondergesneeuwd als gevolg van het ontbreken van een selectie op relevantie voor de zaak. Het is niet te vermijden dat het bestuursorgaan die selectie maakt."

10

Wilt u de antwoorden op vragen 13, 14, en 15 herzien die vragen naar interne instructies om onder andere toelagen niet toe te kennen? U ontkenste dat ze bestonden, maar misschien ligt dat nu genuanceerder?

Antwoord

Nee, er is geen aanleiding de genoemde antwoorden te herzien.

11

Wilt u zich niet verbergen bij het antwoorden achter het feit dat het een lopende zaak is, aangezien het juist dan belangrijk is dat alle stukken op tafel liggen tijdens de rechtszaak en de rechter op basis van alle stukken een besluit kan nemen?

Antwoord

Zoals in het antwoord bij vraag 1 is aangegeven zal van geval tot geval moeten worden beoordeeld of notities kwalificeren als op de zaak betrekking hebbend stuk ex artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht. Ik sta daarbij een ruimhartige verstrekking van stukken voor.

12

Is het in het CAF11-dossier vaker gebeurd dat niet alle stukken zijn overgelegd aan de rechter?

Antwoord

De Belastingdienst maakt zorgvuldig een eerste selectie van de stukken die overgelegd worden. Het is niet uit te sluiten dat in het verleden in een individueel geval een onjuiste afweging is gemaakt. Zoals in het antwoord bij vraag 1 is aangegeven zal van geval tot geval moeten worden beoordeeld of notities kwalificeren als op de zaak betrekking hebbend stuk ex artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht. Ik sta daarbij een ruimhartige verstrekking van stukken voor.

13

Welke maatregelen neemt u naar aanleiding van het achterhouden van notities bij de rechter, tegen het arrest van de Hoge Raad in en tegen uw belofte aan de Kamer?

Antwoord

Ik heb de landsadvocaat gevraagd om van de dossiers van zaken, die op dit moment nog onder de rechter zijn, te beoordelen of de Belastingdienst alle op de zaak betrekking hebbende stukken heeft overgelegd. Daarbij sta ik een ruimhartige interpretatie van dit begrip voor, zeker als belanghebbende om bepaalde stukken heeft gevraagd. Als blijkt dat niet alle op de zaak betrekking hebbende stukken zijn overgelegd, zullen deze alsnog worden ingebracht.

14

Wat kan een burger (of bedrijf) doen wanneer hij vermoedt dat de Belastingdienst niet alle stukken overlegt bij de rechter in het bestuursrecht? Heeft de burger op dit moment enig rechtsmiddel?

Antwoord

Als een burger (of bedrijf) gemotiveerd heeft gesteld dat de Belastingdienst niet alle op de zaak betrekking hebbende stukken ~~te heeft overgelegd~~, dan kan de rechter de Belastingdienst verplichten deze stukken te overleggen. Indien de Belastingdienst verzuimt te voldoen aan de verplichting om stukken over te leggen is het op grond van artikel 8:31 van de Algemene wet bestuursrecht aan de rechter om daaruit de gevolgtrekkingen te maken die hem geraden voorkomen.

Met opmerkingen []: de komma moet hier vervallen, het volgende zinsdeel is een beperkende bijzin. Het gaat hier alléén om de dossiers van zaken die op dit moment nog onder de rechter zijn.

15

Is het hier gesignaleerde probleem een incidenteel probleem of een structureel probleem?

Antwoord

Zoals in het antwoord bij vraag 1 is aangegeven zal van geval tot geval moeten worden beoordeeld of notities kwalificeren als op de zaak betrekking hebbend stuk ex artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht. Ieder zaak staat op zichzelf. Ik heb in het antwoord op vraag 1 gezegd dat ik een ruimhartige verstrekking voorsta. Ik verwijs verder naar de begeleidende brief aan uw Kamer.

16

Kunt u garanderen dat de Belastingdienst telkens het volledige dossier aan de rechter voorlegt? Welke acties zult u ondernemen om daarvoor te zorgen?

Antwoord

Nee. Zoals in het antwoord bij vraag 1 is aangegeven zal van geval tot geval moeten worden beoordeeld of notities kwalificeren als op de zaak betrekking hebbend stuk ex artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht. Ik sta daarbij een ruimhartige verstrekking van stukken voor.

17

Wilt u nog dat ik u herinner aan het feit dat:

- de Nationale ombudsman in 2017 in deze zaak concludeerde: "Toeslagen heeft een groot aantal gezinnen door zijn onevenredig harde aanpak in financiële problemen gebracht en hun vertrouwen geschonden. Het is aan Toeslagen om het geschonden vertrouwen te herstellen. De Nationale ombudsman beveelt Toeslagen aan om de vraagouders die overlast hebben ondervonden door de aanpak van Toeslagen excuses aan te bieden en een tegemoetkoming te bieden voor het aangedane leed", maar dat tot nu toe geen enkele ouder een tegemoetkoming is aangeboden? 3) 4);
- bij het niet melden van de zelfevaluatie CAF11 toen om een intern onderzoek gevraagd werd (omdat dat twee verschillende dingen zouden zijn)?;
- u eerst meldde dat er maar vier stukken waren en later nog twee andere stukken vond en die moest nasturen? 5)

Antwoord

Ik herinner me de aanbeveling van de Nationale ombudsman. Om die reden heb ik de Belastingdienst/Toeslagen opdracht gegeven om in zaken waarin de behandeling van het bezwaarschrift langer heeft geduurd dan twee jaar, ook als door de ouders daar niet om is verzocht, immateriële schadevergoeding toe te kennen vanwege schending van de redelijke termijn. Ik verwijs verder naar de begeleidende brief aan uw Kamer.

Ik heb uw Kamer op 30 augustus en 4 september jongstleden (Aanhangsel Handelingen II 2017/18, nrs. 3085 en 3086) respectievelijk zes en twee interne documenten over de kinderopvangtoeslag ter vertrouwelijke inzage toegestuurd.

In mijn brief van 12 september j.l. (Kamerstukken II 2017-2018, 31066, nr. 428) heb ik als volgt gereageerd op de vraag van uw Kamer of er in het kader van het onderzoek naar «Geen powerplay maar fair play» een intern onderzoek is gedaan naar de operatie «CAF 11 Hawaii». En indien dit het geval was, of uw Kamer het rapport uit 2015 zou mogen ontvangen.

Het onderzoek «Geen powerplay maar fair play» is een onderzoek van de Nationale ombudsman uit 2017. Naar aanleiding van dit rapport van de ombudsman is er geen intern onderzoek naar «CAF 11 Hawaii» uitgevoerd. Wel heeft de Belastingdienst in februari 2016 een zelfevaluatie uitgevoerd naar deze casus in februari 2016. De zelfevaluatie viel dus niet onder de gestelde vraag, maar het was tegelijkertijd beter geweest om het bestaan van deze eerdere zelfevaluatie wel te noemen. Bij het vertrouwelijk verstrekken van documenten over deze casus zijn in eerste instantie abusievelijk twee documenten niet meegestuurd. Deze heb ik, zodra het bestaan ervan mij duidelijk werd, aan uw Kamer gestuurd.

Met opmerkingen :

Met opmerkingen :

18

Bij hoeveel ouders is de kinderopvangtoeslag op vergelijkbare wijze stopgezet in 2014 en 2015? Kunt u aangeven hoe die zaken zijn afgehandeld?

Antwoord

In het project CAF 11 Hawaii is in PM (toeslagen) gevallen de kinderopvangtoeslag in 2014 stopgezet. Het project CAF 11 Hawaii heeft niet geleid tot stopzettingen van kinderopvangtoeslag in 2015.

19

Bent u bereid om de gang van zaken rond het stopzetten van de kinderopvangtoeslag nader te onderzoeken en hier serieuze openbare lessen uit te trekken?

Antwoord

Zoals is aangegeven in de brief aan de Nationale ombudsman van 7 november 2017 (2017-0000211077), die op 10 november 2017 naar uw Kamer is gestuurd, werd de methode van stopzetting al voor de start van het onderzoek door de Nationale ombudsman niet meer gehanteerd. Voorts verwijs ik naar de begeleidende brief aan uw Kamer.

20

Kunt u deze vragen een voor een en binnen twee weken beantwoorden?

Antwoord

De vragen zijn afzonderlijk en binnen de reguliere termijn van drie weken beantwoord.

1) <https://www.trouw.nl/home/fiscus-blijft-informatie-achterhouden-in-rechtszaken-om-kinderopvangtoeslag~a539496a/>

2) Kamerstukken II, vergaderjaar 2017/2018, Aankhangsel van de Handelingen, nr. 3085

3) Rapport Nationale ombudsman 2017/095, 'geen powerplay maar fair play'

4) Kamerstukken II, vergaderjaar 2017/2018, Aankhangsel van de Handelingen, nr. 3085

5) Kamerstukken II, vergaderjaar 2017/2018, Aankhangsel van de Handelingen, nr. 3086